

نام طرح: آلاچیق

به عنوان فرزند یکی از سه ایل بزرگ ایران، فردی در داخل آلاچیق چشم به جهان گشوده در میان آنها زندگی ایلی و عشایری را تجربه کرده، با فرهنگ، هنر و معماری ایل شاهسون آشنا شده و پس از تحقیقات و پژوهشهای فراوان، امروز دریکی از زمینه های بسیار برجسته عشایری تحقیقاتی جامع از نظر علمی و زیبایی شناختی در مقایسه با معماری سایر ایلهها و قبایل کشور تقدیم جامعه مدرن و همه جویندگان و علاقمندان به فرهنگهای جوامع بشری و دست آوردهای تاریخی و فرهنگی آنها می نمایم.

تحقیقات این مجموعه که نتیجه نهایی آن با تولید مستندی جهت به نمایش گذاشتن جنبه های بصری و واقعیتهای فیزیکی موجود در معماری انعطاف پذیر در آلاچیق ایل شاهسون می باشد به بررسی سیستم ها و نظام هایی که کالبد معماری انعطاف پذیر را می سازند توجه نموده و نقش آنها را در سازماندهی بنا بررسی می کند.

هدف این برنامه بالا بردن عمق و دامنه دانش طراحی معماری انعطاف پذیر آلاچیق در بینندگان است تا با مقایسه همه داشته های علمی ، فنی ، مهندسی و فرهنگی آن با سایر معماریهای عشایر دنیا بتوانیم زیباییهای آن را به نمایش بگذاریم. در واقع این مستند نقطه آغازینی است که امیدوارم پشتوانه ای جهت ادامه تحقیق برای سایر پوینگان این مرز و بوم بوده و کمکی در جهت درک بهتری از تجربیات و هنر این نوع معماری و زندگی عشیره ای که تا به امروز از این نقطه نظر بررسی نگریده فراهم شود. این معماری کنشی آگاهانه و انسانی با طبیعت را برپا داشته و در این میان انگاره ای چون معماری طبیعت را شکل داده که آرمان آن آفرینش گونه ای معماری همخوان و سازگار با طبیعت است.

آلاچیق به دلیل قدرت و مقاومت در برابر عوامل جوی، نمای زیبا و بنای آسان و سریع دارای معماری خاص و منحصر بفرد می باشد که بررسی شیوه ساختمان آن برای این مستند در سیرصد برگ تحقیقات تخصصی نشان از اهمیت بالای آن دارد.

فرم آلاچیق که بصورت نیم کره است علاوه بر خواص محیطی و مادی از نظر روانی ضمن انتقال حس استحکام، بر ارتباط نزدیک و صمیمانه اعضای داخل خانه می افزاید. در این فضا نوعی برابری و احترام بر ارزشهای انسانی نیز مشهود است چرا که جایگاهی بالاتر یا پایین تر در آن وجود نداشته و همه در یک نگاه و روبروی هم قرار میگیرند.

آلاچیق علاوه بر شکل از نظر خصوصیات محیطی در کمترین فضا با بیشترین کارایی پرپاشده و از نظر عمر مقاومت در برابر بلایای طبیعی و راحتی احداث بنا و حمل و سبکی، آن را در ردیف معماریهای استثنایی قرار داده است.

در خصوص اجزای تشکیل دهنده آلاچیق می توان از قسمتهای مختلفی مانند: نمد، چوبوق، چنبره، چیق، اورکن، باستریق، تپنلیک، دوغاناق، یانلیق، داللیق، بوغازلیق، قاپی لبق، چوسکی، تپنلیگ باغی، اوجاق، قره بیرچک، باغ بند، اجاق قیراغی، حبیبه، فرمش، گلیم، چوال، آسمالیق، دوز داغارجیغی و... نام برد که هر کدام بعنوان جزوی از صنایع دستی عشایر کارایی جداگانه و اساسی در تشکیل یک آلاچیق را دارند.

بررسی آلاچیق عشایر ایل شاهسون از نظر علمی و پژوهشی در این مستند نشان خواهد داد تا این سیستم بی نظیر در ضمن اهمیت و جایگاه خود چه تفاوتهایی با آلاچیقای عشایر سایر کشورها همچون آلاچیق آفریقا، آسیای میانه، ترکمنستان، عربستان، کینیا، دولاند، سومالی، کپرو بناهای حصیری، مراکش، توران، هندوستان، تبت، چادر قشقایی و کومه ایرانی و... دارد.

امروزه ثبت وضبط و اشاعه فرهنگ بومی و محلی اقوام ایران اسلامی بعنوان یکی از قویترین داشته های اجتماعی، تاریخی و فرهنگی محسوب شده و اشاعه آنان علاوه بر وظایف ملی مان می تواند در جذب افکار عمومی و حتی توسعه کسب و کارهای متعدد سبب رونق اجتماعی گردد. لذا طرح فوق با پشتوانه تحقیقاتی فنی در ۳۰۰ صفحه که این معماری را از نظر زیبایی، استحمام، فیزیکی، ساختاری، ترکیبات، جایگاه و تفاوت آن با چندین آلچیق و چادرهای دیگر دنیا جزوی از افتخارات اقوام عشایری ایران به اثبات می رساند.

خاطر نشان می شود طرح فوق قابلیت تولید در یک یا چندین قسمت را دارد که بنا به صلاحدید مسئولین محترم بعد از تصویب بصورت میدانی تولید خواهد شد. در ساخت و تولید این برنامه مستند از شخصی بعنوان محقق، کارشناس و راوی با حضور در مکانهای متفاوت (بیلاقات، منازل، دانشگاههای معماری، و...) استفاده خواهد شد که در مواقع مورد نیاز نیز از داخل استودیو بعنوان مکانی آزمایشگاهی و کارگاهی بهره خواهیم برد. در ضمن وجود جلوه های ویژه گرافیکی جهت نشان دادن و تشریح برشهای لازم به همراه نریشن می تواند بر زیباییهای کار بیافزاید.

امیدوارم بتوانیم در نشان دادن دقیق گوشه ای از داشته های اجتماعی و فرهنگی عشایر این مرز و بوم که خیلی از دلیر مردان مبارز آن در مقابل ارتش سرخ شوروی و جنگ تحمیلی ایران و عراق در داخل این آلچیقها دیده بر جهان گشوده اند سر بلند و موفق باشیم.

ومن...التوفیق
احدیبوته